

CAPREOLUS

TIJDSCHRIFT VOOR REEWILDBEHEER

3e jaargang nr. 11 september 1996

Colofon

opgericht op 21 april 1951.

Capreolus, Tijdschrift voor
Reewildbeheer
van de Vereniging Het Reewild
ISSN: 0929-1091

Verschijnt: 4 x per jaar
Beschermer: Z.K.H. Prins Bernhard

Redactieraad:

Mr M.A. Aberson
Mr T.M. Kolle
Prof Dr J.L. van Haften

Redactie:

H. Meyeringh
J. Poutsma
Mw. J. Hendriks-Hueber
Mw. J.E. van Herp-Bruynius

Verenigingsprofiel.

Bestuur:

Mr T.M. Kolle	voorzitter
Mr M.A. Aberson	secretaris
R.L. van Nederpelt	penningmeester
B.H. Strating-Meissner	ambt. secretaris
Mr L.P.M.J. Canjels	lid
J.H. Bakker	lid
H. Hesselink	lid
C.M. v.d. Kroon	lid
H. Meyeringh	lid
H. Punt	lid
A. Rutten	lid
Ir J.M. Seroo	lid
G.F.H. van de Woude	lid

Secretariaat:

Mw. B.H. Strating-Meissner
Waalwijk 11, 4171 CA Herwijnen.
tel/fax: 0418-582365

Ledenservice-administratie:

Mw. J.E. van Herp-Bruynius,
Landjonker 19, 3834 CL Leusden.
tel/fax: 033-4942032

Drukkerij:

Bergdrukkerij Amersfoort,
Natriumweg 6, 3812 PV Amersfoort.
033 - 4620462

Contributie: f 42.50 per jaar.

Bankrelatie:

ABN•AMRO Bank rek.nummer
49.70.37.440
Gironummer van de bank 83.75.70
t.n.v. Vereniging "Het Reewild" te
Garderen.

Aktiviteitenkalender

Manifestatie Jacht- en Natuurzorg

De afdeling Emmen van de KNJV organiseert in samenwerking met verschillende WBE's een manifestatie Jacht- en Natuurzorg op vrijdag 11 en zaterdag 12 oktober 1996. Deze manifestatie wordt gehouden in de Veilinghal Jager Holland B.V., Afslag 8, Nieuwe Amsterdam, gem. Emmen. De openingstijden zijn vrijdag van 19.30 - 24.00 uur en zaterdag van 10.00 - 17.00 uur. Aanwezig zullen zijn o.a. de Vereniging Het Reewild, S.B.B., een preparateur, een wapenhandelaar, een valkenier met vogels, de natuur- en milieuvereniging Het Stroomdal, weidevogelbeheer, Das en Boom, SBNL, Vossenproject Horst, jachthonden en jachthoornblazers. Een ieder is van harte welkom.

INHOUD:

-Van de voorzitter, <i>T.M. Kolle</i>	blz. 3
-In Memoriam, <i>H.J.E. van Beuvingen</i>	5
-In Memoriam, <i>WBE Broek en Duin</i>	7
-Wie het weet mag het zeggen! <i>H. Meyeringh</i>	7
-Aan de Minister, <i>D. Voûte</i>	8
-Reewild in de publiciteit, <i>Drs R.H.M. Peltzer</i>	9
-Wrede dierenbeschermers, <i>Maarten Huygen</i>	14
-Voor u gelezen! <i>Van de redactie</i>	16
-Is de opvang van hulpbehoevende reeën een zinvolle bezigheid? <i>J. Poutsma</i>	17
-Wie helpt? <i>Van de redactie</i>	21
-WBE actief, <i>H. Meyeringh</i>	21
-Uit: De buitenlandse tijdschriften, <i>H. Meyeringh</i>	22
-Nieuws van onze redactie en ledenservice, <i>Mw. J.E. van Herp-Bruynius</i>	23

"Capreolus" is het onafhankelijke orgaan van de Vereniging Het Reewild. De weergegeven meningen komen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van het bestuur. De redactie behoudt zich het recht voor, elke reactie te korten of te redigeren.

Copy voor de volgende "Capreolus" vóór 1 november 1996 zenden aan het secretariaat: Antwoordnummer 3268, 3800 ZA Leusden.

Foto cover: Arie Visser

Van de voorzitter

-T.M. Kolle-

De wereld van Natuur- en Wildbeheer komt niet tot rust

Terwijl wij midden in de ingrijpende operatie van de decentralisatie van het ree-wildbeheer van Rijk naar Provincie zitten, met alle consequenties vandien, is in juni de lang verwachte Memorie van Antwoord op de Flora en Faunawet (FF-wet) verschenen. Dit omvangrijke stuk van Minister van Aartsen heeft veel opschudding veroorzaakt. Naar ik meen grotendeels terecht, in verband met de zeer ingrijpende wijzigingen voor het natuur- en wildbeheer in Nederland. Wijzigingen die niet altijd even doordacht lijken te zijn. Ik zal hier niet verder ingaan op deze gedeeltelijk zeer ingrijpende verandering, en met name ook niet op de vraag of de keuze voor de intrinsieke waarde van het dier en de gevolgen daarvan juist is of niet. Enige verduidelijking met betrekking tot het toekomstige grofwildbeheer is echter wel op zijn plaats.

Reewildbeheer in de nieuwe FF-wet

Twee zaken verdienen daarbij de aandacht. In de eerste plaats het toekomstige beleid met betrekking tot het ver-

strekken van vergunningen voor grofwildbeheer en in de tweede plaats de aanwijzing van onder meer reewild als beschermde diersoort. In de kranten heeft u kunnen lezen dat de nieuwe Flora en Faunawet met zich zou brengen, dat het ingrijpen in reewildpopulaties alleen mogelijk zal zijn in geval van schade. **Dit is niet juist.** De FF-wet gaat met betrekking tot grofwildbeheer uit van precies dezelfde principes als de Nota Jacht- en Wildbeheer en de huidige jachtwet. De memorie zegt letterlijk: 'Het nieuwe voorgestelde artikel 65a ziet op de mogelijkheid om na een voorafgaande beoordeling van de noodzaak ingrepen in de populaties toe te staan indien het beheer daartoe noopt. Daartoe geldt als uitgangspunt dat ontheffingen in beginsel slechts worden verleend aan faunabeheerheden op basis van een faunabeheerplan.....

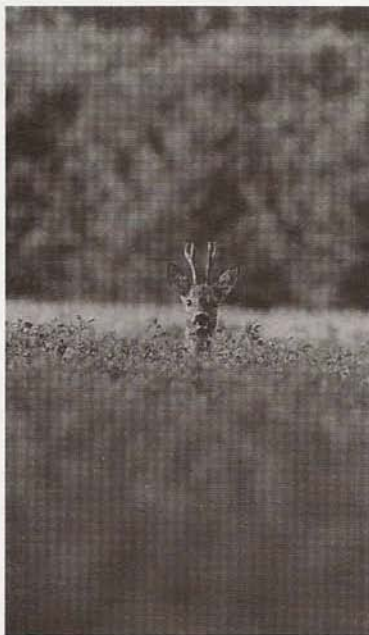
Voor de voormalige soorten grofwild, voor welke een beheer noodzakelijk is, **zowel ten behoeve van de regulering van de populatie als zodanig**, als ook in verband met het voorkomen van schade, ligt toepassing van het regime als voorgesteld in dit artikel in de reden. Dit artikel maakt een gericht en zorgvul-

dig populatiebeheer mogelijk'. Met andere woorden, waar nu wildbeheerplannen de basis zijn voor een vergunning, afgegeven door de Provincie zal dat in de toekomst, een faunabeheerplan zijn, ook door de Provincie te beoordelen. Formeel ontstaat er derhalve geen andere situatie dan nu.

Decentralisatie van beleid

Het in onze ogen betrekkelijk nadelige effect van decentralisatie van het beleid naar de Provincies, in plaats van uitsluitend de uitvoering te delegeren, was al lang bekend en

Foto: Arie Visser

heeft als zodanig niets te maken met de nieuwe FF-wet. Het verschijnsel dat Provincies reewildbeheerplannen zelfstandig zullen kunnen beoordelen, binnen het raamwerk van de FF-wet en de Nota Jacht- en Wildbeheer zou kunnen leiden tot een versnippering van reewildbeheer in Nederland. Dat is zeer onwenselijk en wordt

eenduidig en daar zal in de komende weken en maanden aan gewerkt worden, ook via politieke lobby's, om het door de Vereniging Het Reewild zo bepleite beheerargument nog duidelijker vast te laten leggen. Ook als signaal naar de Provincies. De rol van de huidige wildbeheereenheden, in de toekomst Faunabeheereenheden, wordt

te zoeken met hun regio van de Vereniging Het Reewild om samen aan nog hoogwaardiger reewildbeheerplannen te werken. Ook van onze kant zal actief daaraan worden meegewerkt, met name in het overleg met de provinciale ambtenaren.

Verwarring...

Het tweede opvallende aspect voor het reewild uit de FF-wet is het plaatsen op de lijst van beschermde diersoorten, waarmee het dan geen wild meer is! Zoals gezegd brengt dat feitelijk geen wijziging in de status met zich, maar wij vinden dit wel een uiterst wonderlijke situatie. Reewild is immers een wildsoort en de aanwijzing als beschermde diersoort heeft ook psychologisch vreemde consequenties. Denkt u eens aan de consumptie. Eet u graag beschermde diersoorten? Ook is de vraag wat een dergelijke aanwijzing in de toekomst met zich zal brengen. Wij zullen dan ook pogen dit aspect in gunstige zin te laten veranderen. Met name de consequenties van deze aanwijzing moeten beter worden doordacht.

Tenslotte...

Conclusie is derhalve dat er, bij ongewijzigde invoering van de FF-wet volgens het huidige ontwerp, geen belangrijke wijzigingen ontstaan voor het huidige reewildbeheer indien dat plaats-

Foto: Joke Hendriks

door de Vereniging Het Reewild ook met kracht bestreden. Wij hebben daartoe initiatieven ontplooid om de provinciale fauna-ambtenaren bijeen te roepen, voor te lichten en te begeleiden om te bewerkstelligen dat een zo uniform mogelijk Reewildbeheer in Nederland blijft bestaan. Wij zijn daar optimistisch over gestemd. De FF-wet beïnvloedt dat derhalve niet, volgens de huidige stand van zaken. Wel zijn tekst en toelichting van de nieuwe wet niet geheel

steeds groter en belangrijker. De Vereniging Het Reewild speelt daar al sinds zeer geruime tijd intensief op in en zal haar inspanningen nog moeten vergroten.

Aanpassing Reewildbeheerplannen

De kwaliteit van Reewildbeheerplannen is de laatste jaren sterk verbeterd, maar zal naar nog hoger niveau moeten worden getild. Ik roep dan ook alle wildbeheereenheden op, om zo spoedig mogelijk, voor zover dat niet het geval is, contact

vindt volgens een goed reewildbeheerplan en goede beheerprincipes. De schrik die velen om het hart is geslagen na publikatie van de Memorie van Antwoord is voor wat betreft het Reewildbeheer niet helemaal terecht. Ons beleid van de laatste jaren en de intensieve lobby om **reewildbeheer**, derhalve **populatiebeheer**, centraal te stellen heeft naar onze mening zijn vruchten afgeworpen. Dat element is

verankerd in de wetgeving. In de uitvoering zal echter veel moeten gebeuren in het overleg met wildbeheer/faunabeheer eenheden en Provincies. Door de decentralisatie is landelijke sturing en beïnvloeding veel moeilijker geworden en ons werk en uw werk derhalve nog intensiever. We zullen de ons toevertrouwde taak om het reewild in Nederland te beheren en te beschermen met nog meer aandacht en kwaliteit moeten

volbrengen. Er wordt door de Vereniging dan ook versterkt aandacht aan scholing en aan begeleiding van reewildbeheerplannen besteed in de komende maanden en daar zult u op korte termijn meer over horen. Op basis van de door ons in de afgelopen jaren ingeslagen weg heb ik er alle vertrouwen in dat wij het reewildbeheer op verantwoorde en juiste wijze in de komende jaren in Nederland kunnen voortzetten.

IN MEMORIAM

-H.J.E. van Beuningen-

Mr J.O. Thate

- Oud Voorzitter en Erevoorzitter van de Vereniging Het Reewild -

Op 1 augustus 1996 vertrok -zoals de enige en algemene kennisgeving berichtte- onze oud voorzitter en Erelid Mr J.O. Thate naar zijn eeuwige jachtvelden. De maandag daarop vond onder grote belangstelling de begrafenis in Vorden plaats. Kinderen, kleinkinderen en vrienden getuigden in ontroerende toespraken over deze markante persoonlijkheid en over zijn betekenis voor de gemeente Gorssel en haar bewoners, die hij zo lang als Burgemeester heeft gediend. En ook over de banden tussen Juul Thate en zijn vele vrienden en vriendinnen waarbij ook zijn vrouw Caridad zo zeer betrokken was. Vele Jachtvrienden, vertegenwoordigers van de KNJV en van onze Vereniging waren aanwezig om hem de laatste eer te bewijzen. Mij werd gevraagd een 'In Memoriam' te schrijven waaraan ik graag gevolg heb willen

Foto: Joke Hendriks

geven. Maar terugdenkende aan de vele contacten die ik sedert zo lange tijd met Juul Thate mocht hebben betrap ik me erop dat dit toch geen eenvoudige opgave is. Er zijn zoveel herinneringen die voor een deel betrekking hebben op ver achter ons liggende tijden, en er zijn zoveel anecdotes, er werd zoveel tesamen beleefd, dat het niet gemakkelijk is om daaruit een zodanige keuze te maken dat de persoonlijkheid van Juul Thate daarmee op de juiste wijze werd geëerd.

De laatste jaren zijn voor Juul Thate niet gemakkelijk geweest omdat toenemende

lichamelijke problemen zijn mobiliteit steeds meer bemoeilijkten. Het dwong hem om eerder dan hem lief was zijn actieve betrokkenheid bij de jacht te beëindigen. Sedertdien beperkte hij zich tot -na afloop van de jacht- het gezellige samenzijn met zijn steunpilaar Herman Olthof en zijn jachtvrienden. Hoe genoot hij van de vele zo goede herinneringen aan het jachtgebeuren waarbij hij zelf zo zeer betrokken was geweest. Het 'heden' had minder zijn waardering en zijn gevoelens daarover kon hij op niet mis te verstane wijze tot uitdrukking brengen. Ik heb mij hier te beperken tot zijn betrokkenheid met het reewild. Het is opvallend dat het bovenal het reewild is geweest dat Juul Thate zo zeer heeft geboeid en waarvoor hij zich zo zeer heeft ingezet. Zo verscheen medio 1955 van zijn hand 'Het Reewild'; zoals hij in de inleiding schreef, bedoeld als handleiding voor de praktische beoefening van de jacht op reewild in Nederland. De betekenis van deze handleiding is groter geweest dan hij zelf mocht verwachten. En dat is eigenlijk met zijn hele inzet ten behoeve van weidelijk en deskundig reewildbeheer het geval geweest. Men kan zich afvragen of de samenbundeling van krachten die tot de oprichting van onze Vereniging op 21 april 1951 leidde, zonder zijn persoonlijke niet aflatende inzet tot stand zou zijn gekomen. Het is zonder meer een geweldige opgave geweest om in goede samenwerking met de toenmalige ministers van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening en van Onderwijs Kunsten en Wetenschappen overeenstemming te bereiken die uiteindelijk hebben geleid tot een groot aantal overheidsbesluiten waarmee het reewildbeheer gediend is geweest. Ik noem met name de 40 Hektare regeling, het afschaffen van drijfsjachten op reewild, het verbieden van afschot met hagel, waarvoor in de plaats kwam een op selectie gerichte verplichting tot kogelafschot. Voeg daaraan toe de merkenregeling en daarnaast

een niet aflatende stroom van publikaties gericht op het vergroten van de publieke belangstelling voor het reewild. Wordt nu nog wel eens gerealiseerd dat in de vijftiger jaren reewild praktisch alleen maar in het oostelijke deel van ons land voorkwam? En realiseert men zich wel voldoende dat het nu algemeen voorkomen van reewild in het gehele land te danken is aan de kwaliteit van het reewildbeheer, uitgevoerd door de in de publieke media zo zeer verguisde reewildjagers?

Juul Thate heeft kans gezien om met 'zijn' Vereniging Het Reewild te dienen op indrukwekkende wijze. Zijn charmante, maar ook zijn niet aflatende en zo nodig krachtdadige inzet om datgene te bereiken waarmee naar zijn overtuiging het reewild gediend was, hebben de basis gelegd voor een goede, gezonde en verantwoorde reewildpopulatie.

Ik denk met genoeg terug aan de vele vergaderingen van het bestuur en aan de jaarlijkse Ledenvergaderingen van onze Vereniging. Ik denk aan de tropheeshows en het werk dat daarvoor op vrijwillige basis door zovelen moest worden verricht. Gebeurtenissen, steeds in Hotel Bakker te Vorden, waarnaar door allen die met het reewild te maken hadden, werd uitgezien. Niet alleen omdat het steeds boeiende bijeenkomsten waren maar vooral ook omdat je daar met vele goede reewild- en jachtvrienden kon genieten van saamhorigheid en verhalen over boeiende belevenissen met betrekking tot het reewild dat ons zo zeer verbond.

De grote verdienste van Juul Thate is geweest dat hij de belangen van 'zijn reewild' op onnavolgbare wijze heeft gediend. Moge het allen die dit werk voortzetten, gegeven zijn in zijn geest voort te gaan. Men mag hopen, dat Juul Thate vanuit zijn eeuwige jachtvelden kans zal zien ons daarbij ook verder te blijven inspireren.

IN MEMORIAM

Wildbeheereenhuid 'Broek en Duin'

....alsof de opkomende zon met haar eerste stralen de sterke bok op de hoek van het eikenbos vangt in flarden ochtendnevel, opneemt en wegvoert....

Huub van de Voort

is zijn gezin ontvallen, is ons ontvallen. Nog maar 53 jaar, vol plannen voor het familiebedrijf, vol energie voor het jachtbedrijf, sloeg de verschrikkelijke waarheid zo maar toe. Zijn eigen manier om met die waarheid om te gaan ontroerde een ieder die er getuige van was. Zijn betekenis als Brabantse mens, volstrekt eerlijk, hard werkend, wars van overdreven flauwe kul, vooral ook genietend, zal voortleven bij zijn Hennie en bij zijn zonen. Zijn spoor in het jachtbedrijf, en heel speciaal bij de reewildjacht, zal niet slechts te volgen zijn, maar zal gevolgd moeten worden. Op zijn eigen consciëntieuze wijze zette hij een hechte reewildjacht-administratie op. Niet alleen onze WBE richtte zich daarnaar. Ook

Foto: Joke Hendriks

landelijk wist men Huub te vinden. In zijn eigen veld gaf hij het enige juiste voorbeeld. Met Huub jagen was puur plezier. Zijn veld muntte slechts uit in een prachtige reewildstand. Een jachtdag op kleinwild muntte uit in een vriendschap, in de oprichting van het Nederlandse drijversgilde, dat twee leden kende en niet voor uitbreiding vatbaar was, in een klein tableau en grote gastvrijheid, in een mooi glas en diepgaande discussies. Heel velen zijn Huub terecht erg dankbaar.

Weimansheil, vriend!
Udenhout, 29 juli 1996.

WIE HET WEET MAG HET ZEGGEN!**-H. Meyeringh-**

Dat reeën in het voorjaar ruïen weten we allemaal. Het grijze winterhaar valt uit en maakt plaats voor de rode zomervacht die een stuk dunner is. We hebben dit al vele malen kunnen waarnemen en tot zover is er dan ook niets bijzonders aan de hand. Maar hoe het nou precies in de herfst gaat zouden we wel eens willen weten. Komen de reeën dan

opnieuw in de rui of speelt zich er iets anders af.

Het zou namelijk ook best mogelijk kunnen zijn dat het zomerhaar verkleurt van rood naar grijs en dat er zich vanuit de huid een laag onderhaar vormt die aan de vacht de veel grotere hardichtheid geeft, die zo kenmerkend is voor de wintermaanden. Eerlijk gezegd zitten we met

deze kwestie een beetje met de handen in het 'haar'. We vragen onze leden dan ook om eens goed op te letten, bij de reeën die in september worden geschoten, misschien komen we er dan uit.

Laat ons uw bevindingen even weten en mocht u reeds over de benodigde gegevens beschikken dan horen we dit graag van u.

D. VOÛTE, *Huistarts*Nieuweweg 41
7241 ES LOCHEM
Telef. 05220 1246
0573-252720

Lochem, 10 juni 1996

Aan de Minister van Landbouw
Natuurbeheer en Visserij,
De Heer J.J. van Aartsen
Postbus 204D
2500 EK Den Haag.

Excellentie,

Met ontzetting heeft ondergetekende kennisgenomen van het advies inzake het rapport "De Oostvaarderplassen Natuurlijker" door de Raad voor Natuurbeheer. Ten aanzien van dit staatsnatuurmonument sinds begin 1996 in beheer bij Staatsbosbeheer wordt U geadviseerd: "niets te doen". Bij opvolgen van dit advies zouden zich, zoals reeds gebleken is bij de reën in dit gebied, grote problemen voordoen. Door gebrek aan voedsel en rust crepeerden deze, reeds oorspronkelijk in dit gebied aanwezige, dieren in zeer grote hoeveelheden. Een lor dat ook de daar geïntroduceerde grote begrazers beschoren zal zijn, zoals de kweekproducten van Heinz en Lutz Heck, de z.g.n. Heckrunderen, de koniksparden en de edelherten. Zonder regulatie zal dit leiden tot vreselijke crepeersituaties, want binnenkort zullen hiervan 1000 stuks aanwezig zijn op 3000 Ha. De kosten van aankoop, het aanbrennen van afrasteringen etc. zijn door de gemeenschap betaald. En nu adviseert bovengenoemde raad bovendien de resultaten van "niets doen" voor het publiek te verbergen door toegang te verbieden en voor zover zichtbaar vanaf het hek netjes af te handelen. De voorgestelde gang van zaken is echter in strijd met Artikel 36 van de Gezondheids- en Welzijnswet voor dieren; koeien en paarden vallen onder deze wet. Dit voor zover het de ethiek betreft.

Verder wil ik op het volgende wijzen:

Bij een te dichte populatie van zoogdieren zijn deze altijd veel gevoeliger voor infectieziekten, dan wanneer de draagkracht voor een bepaald dier voor het desbetreffende terrein niet overschreden is. Als voorbeeld dienen de ziekten bij Wisenten in Polen en Witrusland t.g.v. een te dichte populatie zonder dat hier rasters in het spel zijn, hetzelfde geldt ook voor de Bosbisons in Canada.

Ik wil U wijzen op de volgende ziekten:

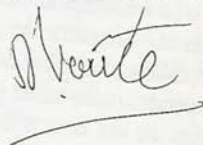
Botulisme zal bij het niet meer reguleren van de waterstand ongetwijfeld optreden.
Bovine Tuberculose kan gemakkelijk door vogels (meeuwen) gebracht worden naar de Oostvaarderplassen, hetzelfde geldt voor Brucellosis of Abortus Bang en de Salmonellae. Zo ook de sporendragende Antrax of miltvuur, waarvan de sporen zeer veel jaren virulent kunnen blijven, kan door b.v. vossen ingebracht worden.
Al deze ziekten zijn ook voor de mens gevaarlijk.

Verder is het uit de trein gooien in de Oostvaarderplassen van voedselresten een niet denkbeeldig gevaar, denk aan het uitbreken van een afrikaanse varkenspestepidemie via een uit de trein geworpen stuk worst afkomstig uit spanje. Zo ook de Salmonellae.

Ik raad U met de grootste klem aan niet in te gaan op het advies van de Raad voor Natuurbeheer. Wanneer er een explosie van bijvoorbeeld één van genoemde ziektes zou optreden zal de heer Major of zijn eventuele opvolger dit zonder meer uitbuiten en er een soortgelijke onverkwikkelijke situatie ontstaan zoals nu met de B.S.E., maar dan in omgekeerde richting

Waarvan acte!
In afwachting van Uw antwoord.

Met verschuldigde Hoogachting.

NB (latere toevoeging)
Wanneer de Minister ingaat op het advies van de Raad voor het Natuurbeheer, handelt hij niet alleen in strijd met de 'Gezondheids- en Welzijnswet voor dieren', maar ook met de 'Destructie wet'.

Reewild in de publiciteit

-Drs R.H.M. Peltzer-

Inleiding

De reewildtellingen zijn weer achter de rug. Hopelijk heeft men een goede indruk kunnen krijgen van de stand in het veld, al blijft bij deze tellingen toch altijd weer de vraag "hoeveel is er geteld van de werkelijke stand?". Ik durf daar géén antwoord op te geven, want de resultaten zijn van zeer veel factoren afhankelijk: de weersomstandigheden, de lokale situatie, de overzichtelijkheid van het terrein, de deskundigheid van de tellers, om er enkele te noemen.

Dit stukje gaat niet in op die problematiek, maar op het onder de aandacht brengen van die reewildtellingen. Ik heb in twee kranten een verslag gelezen over reewildtellingen en uit één krant ken ik ook twee reacties die op die artikelen zijn gekomen.

Reacties vanuit een ons welbekende hoek, namelijk Kritisch Faunabeheer en de Dierenbescherming. Daar kunnen we de schouders over ophalen, maar ik denk dat het heel belangrijk is om na te gaan waarom die kritische reacties komen. Want laten we wel wezen, die reacties worden door ons zelf opgevoerd. Daarom een aantal kanttekeningen bij de twee

door mij gelezen artikelen. Ik zal mij daarbij onthouden van het noemen van namen, want het gaat er niet om personen te bekritisieren, maar om een kritische benadering van inzichten en kennis die achter bepaalde uitspraken zitten.

Afschot en gevolgen

Door de WBE wordt in het artikel vermeld "dat houdt dan ook in dat je moet voorkomen dat het reeëbestand te groot wordt". Verder wordt

zeventig procent van de afgegeven vergunningen wordt benut". Ik kan mij voorstellen dat deze tegenstrijdigheden op buitenstaanders enigszins vreemd zullen overkomen. Gezien de opzet van de tellingen mag er sprake zijn van planmatigheid, wat betreft de uitvoering van het afschot, is de genoemde zorgvuldigheid en planmatigheid wat moeilijk terug te vinden.

Het behaalde afschot ligt eerder rond de 60% dan rond

Foto: Joop Poutsma

nog geschreven "en jaarlijks zoveel afschieten dat het geen gevolgen heeft voor het reewildbestand. Dat ingrijpen gebeurt heel zorgvuldig en planmatig". Toch wordt direct daarop geconstateerd "dat percentage (30% van het bestand) wordt echter nooit gehaald. De ervaring is dat

de 70% en het niet halen van het afschot heeft zeker gevolgen voor de reewildstand, immers deze is behoorlijk toegenomen. We mogen dan tellen tot we een ons wegen, maar wanneer het noodzakelijk afschot niet eens gehaald wordt, kunnen we alleen maar constateren dat we ach-

ter de feiten aan blijven hollen en dat we nauwelijks voor onze taak zijn berekend.

Agressie

Wanneer je in zo'n artikel uitspraken leest over bijzonderheden die belangrijk zijn, heb ik mijn twijfels of deze wel overkomen op het lezerspubliek. Want "een reegeit die onbekommerd uit de dekking treedt en te speels is" en "een oude agressieve bok" zijn volgens de zegslieden "een gevaar voor een goed bestand". Hoezo? Wie bepaalt aan de hand van een momentopname dat een reegeit te speels is of dat een bok agressief is? Trouwens jonge dieren zijn speelser en vaak wat minder attent omdat ze nog in een leerfase verkeren, en agressiviteit heeft een biologische en sociale functie binnen een reewildpopulatie. Dus dat mag nooit de reden zijn om tot afschot te komen.

Kennis

De kennis van de jagers dwingt respect af, vindt de journalist. Tot mijn spijt kan ik niet erg onder de indruk zijn van die kennis. Ik zou willen wijzen op het interview met de heer Rutten in De Nederlandse Jager van 10 mei (nr. 9) dit jaar. Deze merkt op dat hij na zoveel jaar alleen maar steeds minder weet over het reewild en zeker wanneer het de leeftijdsbepaling betreft. Een ervaring die ik goed herken.

Foto: Arie Visser

In het begin denk je het feilloos te weten, maar in de loop der jaren kom je tot de ontdekking dat er meer vragen dan antwoorden overblijven, zeker wat betreft het leeftijdsaspect. Wanneer mensen dan met stelligheid over een 2-jarige of 3-jarige bok spreken, dan gaan bij mij toch de wenkbrauwen omhoog.

Foto: Joke Hendriks

Gegoochel

En dan wordt er gegoocheld met cijfers. Wellicht dat cijfers verkeerd zijn overgenomen, maar in het gebied zijn 45 bokken en 69 geiten geteld (een geslachtsverhouding van 1:1,5). Aangenomen

wordt dat 60% is geteld. Dat betekent een totaal van 190 reeën. Aangevraagd wordt een vergunning voor 42 bokken en 40 geiten (geslachtsverhouding van 1,05:1), totaal 82 stuks, terwijl er meer geiten dan bokken zijn geteld. Dat betekent dat de geslachtsverhouding geen 1:1 wordt, maar nog meer richting geiten gaat! Wordt het afschot gehaald dan blijven er $190 - 82 = 108$ stuks over. Jaarlijks worden er 51 stuks gedood door het verkeer (bij 123 aanrijdingen!), blijft over $108 - 51 = 57$ stuks. Uitgaand van een aanwas van 30% betekent dit een stand van 74 stuks die resteert. Wordt er uitgegaan van een haalbaar afschot van 55 stuks dan blijven er $190 - 55 = 135$ stuks over. Bij een aanwas van 30% betekent dit dat 109 stuks restereren.

Enkele vragen die dan opkomen zijn: Hoe weet men dat

er 60% is geteld en geldt dat percentage zowel bij bokken als bij geiten? Dat er bij 123 aanrijdingen maar 51 slachtoffers zijn, lijkt mij onwaarschijnlijk, een behoorlijk aantal zal in de dekking om het leven komen. En hoeveel reeën worden er aangereden waarvan niets bekend is? Ofwel er blijven beduidend minder reeën over dan berekend! Wanneer de cijfers kloppen zal de stand zowel bij een volledig als gedeeltelijk afschot volgend jaar fors zijn teruggelopen! Omdat wordt aangegeven dat de stand eigenlijk aan de hoge kant is, zal een afname alleen maar gunstig zijn, maar in die mate? Waarom worden er 82 loodjes aangevraagd, terwijl de verwachting is dat er maar 55 reeën worden afgeschoten?

Oogsten

Het andere artikel heeft de kop "Jagers bereiden met telling 'oogst' reeën nauwgezet voor". Een dergelijke titel doet elke jachttegenstander al naar de pen grijpen. Laten we alstublieft dit woord nooit meer gebruiken.

Ik weiger om bij het beheren van levende wezens van 'oogst' te spreken. Naar mijn idee een geheel verkeerde toonzetting, waar we absoluut van af moeten. In de tekst staat verder "de jagers 'oogsten' graag maar zijn er beducht voor teveel dieren te schieten, want dat zou de reeënstand geen goed doen".

Gezien de toename van het ree de afgelopen jaren, een toename die ik in Het Rewild al veel eerder met een rekenvoorbeeld heb aangegeven, hoeven we niet bang te zijn dat er teveel worden afgeschoten. Integendeel, naar mijn idee worden er veel te weinig afgeschoten en zijn we nog steeds veel te zuinig. Alleen zou ik nu zo graag eens een verantwoording willen zien voor het 'nieuwe' aantal: zijn het er 40.000, 50.000 of 56.000?

Foto: Arie Visser

Hoeveel?

"Elk paartje heeft een kleine tien hectare ter beschikking" staat in het artikel. Dat betekent op ruim 1000 hectare dat er ca. 100 reeën zullen leven. Toch staat verderop dat het op zo'n groot terrein niet eenvoudig is vast te stellen hoeveel reeën er precies leven. In goed Hollands "Nu breekt me de klomp". Wel weten dat

elk paartje zo'n kleine tien hectare ter beschikking heeft, maar het aantal niet precies kunnen aangeven! En vervolgens is het in een terrein van 200 hectare weer géén probleem om het aantal exact te weten. Omdat reeën gewoontedieren zijn! Laat mijn ervaring heel anders zijn. Denk je net dat reewild een vast patroon laat zien, is dat zelfde reewild opeens een groot deel van het jaar niet meer te zien. Zo kan een bok gewoon 2 jaar lang uit het zicht zijn,

om dan als uit het niets weer op de oude plek te staan. Poutsma en ook Hespeler tonen aan dat reewild helemaal niet zo'n gewoontegetrouw dier is als menigeen denkt en dat die ene trouwe bok kan bestaan uit meerdere bokken.

Trouwens we kunnen bij reeën niet van paartjes spre-

ken, dat moet toch bekend zijn? Wel kan het territorium van een geit samenvallen met dat van een bok en uit onderzoek van Poutsma is bekend dat een bok zelfs meerdere geiten binnen of grenzend aan zijn territorium tracht te binden. Maar een paartje?

Naar een optimale stand

"Jagers stellen zich tot taak een al te snelle groei te voorkomen. Gemiddeld schieten ze 20% van de populatie". Maar wel wordt vermeld dat de aanwas jaarlijks zo'n 35 tot 50% bedraagt. Hoe stellen wij ons dan voor een te snelle groei te voorkomen? Daar

Foto: Joke Hendriks

gaat het ook niet om! Het gaat er om dat de stand van het reewild zo optimaal mogelijk moet zijn, dat wil zeggen aangepast aan de biotoop, aan het voedselaanbod, aan de beschikbare dekking, aan de mogelijke verstoring in het veld. En optimaal is

heel iets anders dan maximaal!! Dat kan dus ook betekenen dat de stand moet afnemen in plaats van toenemen. Vervolgens wordt aangegeven dat het afschot zorgvuldig wordt uitgevoerd, omdat men veertien keer op pad is geweest. Dat zegt niets over zorgvuldigheid, dat zegt alleen iets over het vermogen van het ree zich niet te laten zien of ons onvermogen ze wel te zien. Wat betreft zorgvuldigheid zou verwezen moeten worden naar het ontbreken van predatoren en met name naar de richtlijnen voor het afschot, die gebaseerd zijn op het natuurlijke

selectieproces. Daar moet zorgvuldig mee worden omgegaan! Maar tevens mag best worden aangegeven dat wij als mensen die natuurlijke selectie nauwelijks kunnen uitvoeren, maar het wel zo goed mogelijk proberen. Verwijs bijvoorbeeld naar de

beheermethoden van Van Haaften of van Poutsma. Er gaan trouwens al stemmen op om die richtlijnen voorlopig maar te vergeten, eerst de stand maar eens omlaag brengen!

"Van een overschot is sprake als er onevenredige schade is aan gewassen van de boer of de bosbouwer" zo staat nog vermeld. Ik denk dat het veel belangrijker is aan te geven, dat er in veel gebieden een overschot is, niet vanwege landbouw- of bosbouwbelangen, maar juist bekeken vanuit het ree zelf. Het reewild is zelf het meest gebaat bij een lage dichtheid.

Commentaar

Uiteraard wordt er commentaar geleverd op dergelijke artikelen door Kritisch Faunabeheer en de Dierenbescherming, voor een deel op het artikel, voor een deel op het reewildbeheer in het algemeen. Het commentaar vanuit Kritisch Faunabeheer is vooral gebaseerd op het rapport "Reeën in Nederland: niet meer bejagen", uitgegeven door en het officiële standpunt van deze vereniging.

Om een aantal uitspraken, o.a. uit dat rapport, te citeren: "de hoogmoed te bepalen hoe een ree eruit moet zien en zich moet gedragen; reeën als stamboekvee beheeren voor wildbraad; fokken van sterke reebokken ten

behoefte van grote geweitrofeën; door permanente verstoring van het natuurlijk gedrag tussen de reeën onderling krijgen de dieren geen kans op zelfregulatie; zonder jacht zouden de sterke dieren de zwakkeren uit de goede terreinen verdrijven naar de magere terreinen; zonder jacht een natuurlijke sterfte waarna de populatie zich stabiliseert; hun aantal wordt vergroot door bijvoeren en het verstrekken van blokken likzout; al over tientallen generaties schieten de jagers de minst schuwe dieren; reeën degenereren daardoor tot schuw vee; door ontmoetingen met jagers hebben zij permanent stress voor elke kans op een ontmoeting met een der 15 miljoen Nederlanders (eigen toevoeging: minus de jagers?); jacht voorkomt geen aanrijdingen, jacht bevordert deze; sedert beperkingen aan de jacht in 1954 gaat het beter met het aantal reeën, biologisch is er geen reden om met kogels de reeënstand te reguleren; onaantoonbare landbouwschade is door rasters of andere middelen te voorkomen; bij een jachtverbod kan het aantal dalen of verdubbelen; reeën zullen dan minder vet worden en kleinere geweiën krijgen, maar dat zegt niets over hun kansen te overleven; jagers huichelen over dierenleed. Wat is erger: te sterven zoals overall in de natuur gebeurt of voortdu-

rend te worden opgejaagd en te leven onder permanente stress en angst".

Van hetzelfde laken een pak in het commentaar van de Dierenbescherming: "helaas krijgen anderen door hun toedoen niet de mogelijkheid dit prachtige dier te aanschouwen; er zijn niet teveel, maar eerder te weinig reeën; het jachtfonds besteedt maar 5% aan onderzoek naar dier-vriendelijke schadebestrijdingsmethoden. En dat terwijl zij in het leven geroepen is om dergelijk onderzoek te stimuleren; predatoren zouden jaarlijks nooit meer dan 10% van de aanwezige reeën in een uitgestrekt gebied ombrengen en de jagers minstens 20%; het jachtbedrijf kan dit hoge jachtritme volhouden door de dieren tijdens de wintermaanden in de watten te leggen; door deze veeteeltachtige methoden toe te passen zal het aantal dieren blijven groeien. Jagers zullen deze groei weer aanpakken om meer dieren te doden en zo is de cirkel rond; hun bloeddorstige hobby staat onder zware maatschappelijke druk".

Dit zijn reacties op de twee artikelen. Ik ben bij het aantal citaten vrij royaal geweest, de verleiding was ook wel erg groot, omdat ze illustratief zijn voor de wijze van denken en argumenteren van de jachttegenstanders. En het

ligt er niet om. Ondanks dat er sprake is van niet alleen ondeskundig, maar ook misleidend en onjuist commentaar (bijv. reewild wordt blijkaar nog steeds verward met het edelhert) en stemmingmakerij, ondanks dat al deze reacties zijn te weerleggen, blijft het feit dat veel lezers dit voor zoete koek slikken en dat het reewildbeheer weer in het beklagdenbankje komt te staan. Ondanks alle goede bedoelingen van de betreffende reewildbeheerders.

Doorgaan

Moeten we onze activiteiten dan niet meer zo openlijk en zo publiekelijk tonen. Jawel, ik denk dat we met het reewildbeheer naar buiten moeten, we zullen moeten laten zien dat een gezonde reewildstand alleen maar gebaat is bij een goede regulatie. En de jacht is daarbij nog altijd het beste instrument. We zullen ons echter ook moeten bezinnen hoe we die boodschap over zullen brengen. Ik heb geprobeerd aan te geven dat daar nog wel wat aan mankeert. In ieder geval een boodschap die zichzelf niet tegenspreekt, een boodschap die berust op kennis en deskundigheid en op biologische feiten, een boodschap die de ondeskundigheid van de jachttegenstanders ontmaskert. Ik denk dat de Vereniging Het Reewild hier een belangrijke rol bij kan spelen.

Wrede dierenbeschermers

-Maarten Huygen-

uit: het NRC-Handelsblad
van 20 juni 1996

*Dit artikel wordt geplaatst met
toestemming van het NRC-
Handelsblad.*

Het natuurbeleid van de gemeente Amsterdam

-Vogelenzang- Op het Zwarte veld in de Amsterdamse Waterleidingduinen huppelen geen hazen meer. Om zeldzame orchideeën te laten groeien, moeten de beheerders het gras maaien, want er is te weinig konijnenknabbelkracht. Het jodelen van wulpen kan niet meer worden gehoord. Kieviten baltsen elders. Grutto's en watersnippen slaan dit terrein over. Alleen eksters en kraaien fladderen rond, op zoek naar eieren van andere soorten. Weidevogels en langoren zijn een te gemakkelijke prooi geworden voor de ruim 200 vossen die op dit terrein patrouilleren. De vossenjacht is namelijk taboe verklaard door de gemeenteraad van Amsterdam die zeggenschap heeft over deze prachtige Amsterdamse

Waterleidingduinen, ten zuiden van Zandvoort. De jacht van de vos is volgens de gemeenteraad moreel superieur aan de jacht van de mens. Het doorbijten van een strot

of het breken van een nek-wervel van een spartelend konijn is natuurlijk, het doodschieten niet. De nieuwe flora-en faunawet beperkt de jacht op onder andere vossen, kraaien en eksters door een extra vergunning te eisen.

Volgens minister Van Aartsen (Landbouw) is er in de samenleving "geen draagvlak" meer voor de jacht. Er woedt een waar kruisraketten debat over het afschieten van dieren, rekkelijken tegenover preciezen, "ja tenzij" tegenover "nee, mits", wildbeheerders tegenover dierenbeschermers die "de natuur de vrije loop willen laten". Hebben jagers wel de juiste gezindheid? Mogen ze plezier hebben in de jacht? Omdat de Amsterdamse gemeenteraad voorop liep in de nationale afschuw tegen het schieten op dieren, is in de Amsterdamse Waterleidingduinen uitgebreid geëxperimenteerd met jachtbeperkingen. Beheerders van omliggende terreinen moeten extra veel vossen dood schieten, die wegens overbevolking zijn uitgeweken. Elders zijn natuurbeheerders allang weer begonnen met het bijhouden van de vossenstand, nadat kluten en visdiefjes geheel waren verdwenen. De vossen in de Waterleidingduinen weten

zich bij voedselschaarste ook buiten de vrije natuur te behelpen. Sommige halen een frietje in Zandvoort. Ze bedelen op parkeerplaatsen of scheuren vuilniszakken open, op zoek naar haring en kroket.

Reeënbeheer in de Waterleidingduinen

De reeën hadden het zwaarste geleden onder het jachtverbod. In de jaren zestig en zeventig mochten ze zich in de waterleidingduinen ongebreideld voortplanten, zodat uiteindelijk de veestapel instortte wegens voedseltekort. Scharminkelige beesten kregen long- en maagworm, de enige overgebleven natuurlijke vijand. Wandelaars troffen rottende resten aan op de wandelpaden.

Ze brachten stervende kalfjes naar de opzichters. In 1971 gingen er 140 bambi's dood. Geen wolf of lynx die ze opat. Sindsdien is de jacht weer begonnen. Elk jaar schieten jagers onder leiding van ervaren duinopzichters enkele tientallen reeën af. Het vlees mogen ze niet houden, want het waterleidingbedrijf verkoopt het aan de poelier. De Amsterdamse gemeenteraad laat nu onderzoeken of het mogelijk is weer stapsgewijze

wijze een einde te maken aan de jacht. De Nederlandse reeënexpert Ir. J. Poutsma brengt advies uit aan de wethouder over de vegetatie en de gezondheidstoestand van de reeën in de waterleidingduinen. Het is gemakkelijk om met medelijden voor deze ranke dieren leden te winnen. De Dierenbescherming voerde dit jaar actie tegen het afschieten van reeën in de

Foto: Joke Hendriks

Flevopolder. Poutsma, zelf geen jager, begrijpt de tegenstanders van de jacht niet. Hij volgt de reeën in Nederland al twintig jaar door bossen, duinen en weiden. Hij kan uitweiden over deze "sieraden van het landschap" en de manier waarop ze hun gevoelige bek als een "pincet" gebruiken om net dat ene blaadje wilde roos tot zich te nemen. "De tegenstanders van de jacht moeten eens veertien dagen een verhogerd ree volgen, dan ver-

anderen ze wel van gedachten", zegt hij. De reeën -die de ook voor de mens schadelijke ziekte van Lyme verspreiden- bevinden zich niet in een natuurlijke situatie. Er zijn er zoveel dat er volgens Poutsma in Nederland sprake is van "extensieve veehouderij". Maar in tegenstelling tot een koe of een schaap heeft een ree geen recht op een gezond bestaan en een zachte dood. Koeien van honger laten sterven is dierenmishandeling. Maar de Dierenbescherming vindt honger geen reden tot afschot en wil alleen reeën laten doden als ze schade aan de landbouw veroorzaken. "Mensen in de mensenmaatschappij zijn ook niet altijd gezond en kunnen dan toch voortleven", zegt Trea Scholten van de Dierenbescherming.

Dierenbescherming en de laissez faire strategie

Voor de Dierenbescherming zijn dieren als mensen. Ze hebben vrijwel dezelfde rechten. Toch is een populatie reeën geen verzorgingsstaat. De zwaksten worden uitgestoten naar de minder voedselrijke gebieden. Daar werden ze ooit gevonden door wolven; nu geldt het "crepeermodel". Een dier in de natuur heeft het niet zo gezellig en comfortabel als de poes en de hond thuis. De wens om de natuur "de vrije loop te laten" is een breuk met de

antropomorfe visie op het dier van de Dierenbescherming. Dieren gedragen zich onderling nu eenmaal inhumain. De Dierenbescherming hoopt dat reeën in een voedselarme omgeving minder jongen krijgen, zodat honger zou uitsluitend blijven, maar ze erkent ook de enorme stress die bij voedselgebrek ontstaat. De Dierenbescherming kan zich beter concentreren op haar nuttige oppositie tegen varkens- en kippenmestrij. Wie vlees eet, kan niets tegen wild hebben. Het bestaan van vleesplanten tussen spijlen is aanzienlijk slechter dan dat van een ree dat na een vrij, gezond leven wordt afgeschoten. Nederland heeft biologisch gecooïffeerde parkjes. Echte vrije natuur bestaat niet. Voortdurend grijpt de mens in. Jagers doen dat gratis. Onder druk van de kritiek zijn excessen minder geworden. Vooral misschieten met hagel (dat niet voor reeën wordt gebruikt) kan leed veroorzaken. Maar de opleidingseisen voor jagers worden steeds zwaarder. Poutsma is een missionaris voor ecologisch denken over de jacht en hij organiseert cursussen voor jagers. Jagen hoeft niet. Het natuurlijke evenwicht ontstaat ook zonder jacht, maar misschien is het een balans, armer aan soorten, met meer rondslingerende kadavers, die ons niet aanstaat.

Voor U gelezen!

-Van de redactie-

'Het Edelhert'

De Vereniging tot Behoud van het Veluws Hert blijft haar lezers aangenaam verrassen in haar gouden jaar. Naast de schitterende uitgave van haar eerste jubileum periodiek 'Het Edelhert' worden in het tweede nummer de lezers verrast met een bijzonder toepasselijk cadeau. Als bijsluiter stuurt zij namelijk een exemplaar mee van de bekende AO-serie met als titel 'Het Edelhert'. Dit uitermate aantrekkelijke boekje, dat werd geschreven door Roland Pelzer, nodigt door haar lay-out en foto's de lezers uit tot nadere kennismaking. Eenmaal begonnen met lezen gaat het u waarschijnlijk net als mij: In één adem wordt het boeiend vertelde verhaal over het Edelhert in Nederland uitgelezen en aan het eind vindt u het alleen maar jammer dat het niet wat meer was.

Op een aangename onderhoudende wijze vertelt Pelzer over het Edelhert in het algemeen, maar ook het uiterlijk, het gewei, de leefwijze, de bronst, het beheer, problemen en de toekomst komen aan de orde. Een verklarende woordenlijst aan het slot completeert dit AO nummer. De Vereniging en de schrijver

Foto: Joop Poutsma

zijn er beslist in geslaagd haar leden een voortreffelijk cadeau aan te bieden. Misschien een suggestie voor de Vereniging Het Reewild voor over een jaar of vijf

Tydschrift 'Politie, Dier en Milieu'

In het juni nummer van Politie, Dier en Milieu treffen we als centerfold een folder aan van de Stichting Reeënopvang Nederland, 'Een helpende hand in Reeënland'. Toen we de heer Mulder, de secretaris van de Vereniging Politie, Dieren- en Milieubescherming daarover benaderden, was deze onmiddellijk enthousiast en sindsdien is er in bijzonder goed

overleg en op een erg prettige wijze samen gewerkt om op, onder andere deze wijze, bekendheid te geven aan dit initiatief, dat mede door de Vereniging Het Reewild gestalte werd gegeven. Uit de vele reacties uit den lande moge blijken, dat er hier duidelijk in een behoefte is voorzien. Zelfs onze Zuiderburen hebben van hun belangstelling blijk gegeven en hebben afspraken gemaakt zich nader hierover te oriënteren.

Wij willen Politie, Dier en Milieu dan ook van harte bedanken voor hun medewerking en hopen in de toekomst een goede samenwerking te kunnen opbouwen.

Is de opvang van hulpbehoevende reeën een zinvolle bezigheid?

-J. Poutsma-

Naar aanleiding van de oprichting van de Stichting Reeënopvang Nederland worden er naast adhesiebetuigingen ook kritische opmerkingen gehoord.

Vragen

Vragen als:

"Is een dergelijke opvang wel nodig, want er zijn toch genoeg reeën in ons land?" en "Doen die opvangsters dat werk alleen om de jagers in een beter daglicht te stellen?" duiken voortdurend op.

enige telefoongesprekken zal duidelijk worden gemaakt dat reekalveren problemen kunnen opleveren.

Telefoongesprekken

Aan de telefoon een opgewonden mevrouw. Ze heeft thuis een reekalfje dat zich gedurende een aantal weken allerschattigst heeft gedragen. Het kalf was zelfs door haar hond geadopteerd en ze slapen samen op de bank in de woonkamer. Plotseling begint het kalf ander gedrag te ver-

Er wordt contact opgenomen met een opvangcentrum dat zich over het dier ontfermt. Aan de telefoon een man die meldt dat hij een reekalf thuis heeft. Hij wil een vakantiereis gaan maken en moet het kalf zolang ergens onderbrengen. Wanneer de man thuis wordt bezocht blijkt het kalf de dagen te slijten in een grote doos waarin een kleurentelevisie was verpakt. Toen het kalf na lange tijd weer daglicht zag schrok het. Na veel praten werd het de man duidelijk dat hij het kalf op deze manier "mishandelde" en daarna was er nog veel overtuigingskracht nodig om het dier in een opvangcentrum onder te brengen.

Aan de telefoon een mevrouw die namens een instituut belt. Ze heeft een reekalfje onder haar hoede. Op de een of andere manier heeft het dier zijn dijbeen gebroken. Wat moet ik daarmee aanvangen vraagt ze. Een operatie kost tenminste f 300,— en dat bedrag heb ik niet. Kunt u mij helpen? Een opvangcentrum ontfermt zich over het kalf.

Dit is een kleine bloemlezing uit de telefoontjes die dage-

Foto: Joop Poutsma

Het lijkt mij daarom verstandig om de achtergronden die aanleiding zijn geweest tot de oprichting van de Stichting Reeënopvang Nederland te belichten. Aan de hand van

tonen. Het wordt onhandelbaar en wild. Bovendien gedraagt het diertje zich agressief ten opzichte van de hond. Het kalf is onhoudbaar, wat moet ik daarmee?

lijks bij het landelijk secretariaat binnenkomen. Meestal gaat het om reekalveren die bij mensen thuis worden gehouden.

Voor de oprichting van de stichting bestonden deze problemen ook, maar konden er meestal geen passende antwoorden op de vragen worden gegeven. De twee op dat ogenblik in bedrijf zijnde opvangcentra van de heren Kobus en van Galen waren bij weinig landgenoten bekend. Ondanks dat waren deze centra altijd overvol.

Reeënellende

Door onze reewildactiviteiten kregen Henk Meijeringh en ik voortdurend meldingen over reeën die "ergens zaten". Wanneer we gingen kijken waren de omstandigheden waaronder deze dieren werden gehouden lang niet opti-

Foto: Arie Visser

maal. Soms sleten ze hun leven in oude kippenhokken of in fietsenschuurtjes. Naarmate we ons verder in het onderwerp verdiepten kwam er steeds meer reeënellende tevoorschijn.

Foto: Joke Hendriks

Vereniging Het Reewild

Bij het zien van zoveel reeënleed raakten wij ervan overtuigd dat dit niet langer kon. Hier moest iets aan gedaan worden. Gelukkig is er de Vereniging "Het Reewild", die zich als natuurbeschermingsorganisatie inzet voor het welzijn van reeën in ons land. Wij dachten dat deze Vereniging ook wel op de kleintjes en kneusjes zou passen. Met het bestuur van Het Reewild werd overlegd wat hieraan gedaan zou kunnen worden en op dat ogenblik is de Stichting Reeënopvang Nederland geboren.

Reacties

Er werd besloten mensen te benaderen die zich het lot van hulpbehoevende reeën aantrokken en die bereid waren de dieren op te vangen en te verzorgen. Daartoe werd een artikel met een oproep geplaatst in de Nederlandse Jager. Een dertigtal mensen reageerde hier-

op. Blijkbaar waren anderen ook de mening toegedaan dat er iets mis was met de opvang van reeën. Dat is ook geen wonder, want reeën zijn moeilijk in gevangenschap te houden. Ze stellen hoge eisen aan hun voedsel en hun sociale structuur maakt deze diersoort niet geschikt voor het houden in hertenkampen.

Doelgroep

Het ree is geen bedreigde diersoort. Integendeel, reeën zijn cultuurvolgers die profiteren van de door de mens gemaakte landschappen. Het ree is zelfs een diersoort waarvoor de zaken niet in de Natuurbeschermingswet, maar in de Jachtwet worden geregeld. De opvangcentra zijn dan ook niet bedoeld om de soort veilig te stellen voor de Nederlandse fauna. Ook is het niet de bedoeling om het aantal reeën in ons land zo groot mogelijk te houden. Neen, het gaat erom dat er bijstand wordt verleend aan

reeën die op de één of andere manier de hulp van de mens nodig hebben. Deze dieren moeten deskundig worden behandeld. Het doel van de stichting is dan ook om die reeën te helpen en na verzorging terug te zetten in het vrije veld.

Voorlichting

Vaak wordt door critici aangevoerd dat er meer aandacht moet worden besteed aan voorlichting, waardoor minder kalveren worden meegenomen. Dit is inderdaad juist, maar de financiële middelen zijn op dit moment te beperkt om op veel fronten actief te zijn. Wel liggen er plannen om de voorlichting te verbeteren. Maar op dit ogenblik moet allereerst hulp worden geboden aan de opgevangen reeën.

Reedichtheid

Het aantal reeën dat in ons dichtbevolkte land leeft wordt geschat op zo'n 60.000 dieren. Van reeën is het bekend dat ze zich snel voortplanten. Het is dan ook geen wonder dat er een aantal van hen tussen wal en schip geraken. Jaarlijks worden er zeker enige honderden reekalveren door mensen gevonden, meegenomen en vaak liefdevol, maar ondeskundig behandeld. Het is daarom van belang dat deze dieren uiteindelijk in goede handen komen en specialistenhulp ontvangen.

Die verlaten reekalfjes toch....

Door vakantiegangers worden schijnbaar verlaten reekalfjes gevonden. Hulpeloos liggen deze dieren in de begroeiing en kijken de vinders met grote ogen aan. Hun bolle voorhoofden en de korte neusgedeelten versterken hun hulpeloosheid. Deze eigenschappen wakkeren de verzorgingsdrift bij mensen aan.

Foto: Arie Visser

Niet voor niets hebben speelgoedpoppen grote ogen, korte wipneuzen en bolle wangen. Dit zijn kenmerken van babygezichten, die de behoefte om te vertroetelen bij de koopsters opwekt. Niet voor niets roepen de uiterlijke kenmerken van het hertje Bambi van Walt Disney bij miljoenen mensen vertedering op.

Weeskalveren

Wat moet er gebeuren met de kalveren van een in het verkeer omgekomen reeget? Vaak is een geit slachtoffer

van de grote verkeersintensiteit. Er is berekend dat er 150 auto's per vierkante kilometer in ons land zijn.

Jagers en jachtopzichters worden vaak bij zo'n ongeluk ingeschakeld. Veel van hen hebben geen rustig ogenblik alvorens de kalveren zijn gevonden. Misschien wordt er soms heel zachtjes gemopperd en geopperd dat een

zachte dood de diertjes uit hun lijden zou kunnen verlossen. Meestal zijn deze kalveren gezond en hebben ze alleen maar honger. Dus gaan ze mee naar huis.

Zoals boven is vermeld beginnen de moeilijkheden pas goed wanneer een reekalf als huisdier wordt gehouden. Allereerst vereist het in leven houden van zo'n kalf vakmanschap! Maar dit is niet voldoende, want het dier moet worden voorbereid op een zelfstandig leven. Dit opfokken tot zelfstandigheid

is een kunststuk en vereist niet alleen verstand van, maar vooral feeling voor reeën, het zogenaamde Fingerspitzengefühl. Dit laatste is niet iedereen gegeven.

Bereikbaarheid

De bij de stichting aangesloten 11 opvangcentra liggen verspreid over ons land. Met de verdeling van de centra is rekening gehouden met een maximale afstand van ongeveer 80 kilometer die een vinder moet afleggen om een kalf af te geven.

Communicatie

De stichting coördineert allerlei zaken en bundelt de ervaringen. Op deze manier hoeft het wiel niet weer opnieuw te worden uitgevonden. Want dat gaat meestal ten koste van kalveren. Het is daarom een goede zaak dat er tussen de centra contacten worden gelegd. Een aantal keren per jaar komen de houders van de centra bij elkaar. Op deze bijeenkomsten worden ervaringen uitgewisseld en wensen besproken.

Zo is er bijvoorbeeld de afspraak dat één kalf per opvangcentrum niet wenselijk is. Daarom wordt er in een dergelijk geval contact met anderen opgenomen. Alle houders van opvangcentra zijn het er over eens dat de kalveren te zijner tijd weer terug moeten naar de natuur. Daar zullen ze zelfstandig

moeten leven en moeten dus op dat bestaan worden voorbereid.

Grootworden is een groeiproces

In het leven van een reekalf zijn een aantal gevoelige perioden waarin bepaalde dingen worden geleerd. Tijdens zo'n periode is het dier erg gevoelig voor bepaalde prikkels. In het vrije veld heeft het bij zo'n leerproces de hulp van zijn moeder en soortgenoten nodig om het juiste gedragspatroon aan te leren.

Wanneer er tijdens zo'n periode iets mis gaat met het leerproces bestaat de kans dat het ree zijn leven lang zijn foute gedrag niet meer afleert. Vaak zit een ree met een verkeerd aangeleerd gedrag daar zijn hele leven mee opgescheept. Zonder soortgenoten is de kans op het aanleren van foutief gedrag erg groot. Om deze leerprocessen zo goed mogelijk te laten verlopen gebruiken de opvangcentra leeftijdgenootjes en soms oudere reeën, die om welke reden dan ook niet meer terug kunnen in de natuur.

Dit kost veel tijd, aandacht, geduld en arbeid van de opvangcentra. Hier staat geen geldelijke beloning tegenover! Dit is liefdewerk! De stichting zorgt ervoor dat er geld wordt verzameld, zodat de door de opvangcentra

gemaakte onkosten kunnen worden vergoed.

Misschien zijn er nog lezers die het verplegen van reekalveren toch maar een softe geschiedenis vinden.

Gelukkig is er voor hulpbehoevende reeën bovendien nog een wettelijke bescherming.

In de Wet van 24 september 1992, houdende vaststelling van de Gezondheids- en Welzijnswet voor dieren is hierover in het volgende artikel vastgelegd.

Artikel 36 sub 3.

Een ieder is verplicht hulpbehoevende dieren de nodige zorg te verlenen.

Voor veel mensen was dit artikel in de Gezondheids- en Welzijnswet voor dieren niet nodig, want ze verleenden sowieso al onbaatzuchtige hulp. Het zijn vaak de buitenstaanders die dit werk van kortzichtig commentaar voorzien. Soms met het doel het werk in een kwaad daglicht te stellen. Zo bereikten ons berichten dat deze opvangcentra "iets" van jagers is en dat de reeën nadat ze in vrijheid worden gesteld wel zullen worden neergepakt. Bovendien zijn er "groene rakkers" die zo'n opvang niet vinden passen bij hun status van wildbeheerder. Ook voor deze mensen gelden niet alleen de jachtrechten, maar ook de zorgplichten.

WIE HELPT?!

Voor één van de opvangcentra voor reeën zoekt het bestuur van de Stichting Reeënopvang Nederland een onderkomen voor de reeën die daar verzorgd worden. Dit kan zijn een schuurtje, een tuinhuisje of iets dergelijks dat met name beschutting biedt aan jonge reeën. Helaas ontbreken ons de middelen om dit nieuw aan te schaffen, vandaar deze oproep aan de lezers van Capreolus. Mocht u ons kunnen helpen of weet u raad dan graag een telefoontje naar het secretariaat van de Stichting: tel. 050-5347278.

Foto: Arie Visser

WBE's actief

-H. Meyeringh-

In Zuid-Oost Drenthe vindt men een aantal zeer actieve WBE's waaronder 'De Grensstreek' en 'Het Kerspel Dalen'. De grens tussen beide WBE's wordt gevormd door het Stieltjeskanaal en uitgerend daar ontstonden de problemen; niet tussen de WBE's maar in het water van het kanaal. Dit Stieltjeskanaal is namelijk een breed vaarwater, dat erg diep is (ook aan de kanten) en aan weerszijden voorzien van een hoge stalen beschoeiing.

Reeën die dan ook tussen Nieuw-Amsterdam en Coevorden te water raken zijn ten dode opgeschreven, want het is bijna ondoenlijk zo niet onmogelijk er op

eigen kracht weer uit te komen.

Gezamenlijke aanpak

De besturen van beide WBE's hadden dit probleem al snel onderkend en besloten tot een gezamenlijke aanpak. Hiertoe werd een gesprek georganiseerd met de verantwoordelijke gedeputeerde voor de provincie Drenthe de heer Drs S.B. Swierstra. Aan dat gesprek werd ook deelgenomen door de burgemeester B. Migchels van de gemeente Dalen en de beide besturen van de WBE's. Het resultaat van dit gesprek was, dat de provinciale overheid de schriftelijke toezegging deed wildtrappen te zullen aan-

brengen zodra de financiële middelen daartoe aanwezig waren. Daarmee was er echter geen directe oplossing gevonden en de beide WBE-besturen besloten het over een andere boeg te gooien. Het regio-bestuur van Reewildbeheer Noord-Nederland werd ingeschakeld en daarmee de Vereniging Het Reewild. Het toeval wilde dat men bij de Vereniging Het Reewild bezig was met het ontwerpen van nieuwe uitstapplaatsen, die naast effectief ook nog relatief goedkoop moesten zijn en bovendien demontabel, zodat ze in de wintermaanden konden worden opgeslagen en waar nodig worden gerestau-

reerd. Dit idee werd verder uitgewerkt met behulp van zogenaamde Europallets, waarover op latwerk gaas van een bepaalde maas-wijde werd gespannen. Hiervan werden verschillende prototypes gemaakt en met toestemming en hulp van de Dienst Verkeer en Waterstaat van de provincie Drenthe werden deze geplaatst, mede ook om uit te testen wat de uitwerking zou zijn van de door de scheepvaart veroorzaakte golfslag die zou ontstaan tijdens het voorbij varen.

Het vervolg

Nu de proefperiode voorbij is

en de resultaten ten aanzien van drijfvermogen, stabiliteit en houdbaarheid bekend zijn is er heel bewust voor één bepaald type gekozen dat de voorkeur heeft gekregen op basis van bovengenoemde criteria. De WBE's 'Kerspel Dalen' en 'De Grensstreek' hebben besloten met toestemming van Provinciale Waterstaat en met medewerking van de Vereniging Het Reewild deze proef uit te breiden en de plaatsen waar de meeste verdrinkingsgevallen zijn gesignaleerd van deze drijvende uitstapplaatsen te voorzien. Dit najaar zal aanmaak plaats vinden en het

voorjaar van 1997 zal moeten uitwijzen in hoeverre hier een adequate oplossing is gevonden. Inmiddels is ook de WBE 'Het Scholtensveld' enthousiast geworden voor deze uitstap-constructie en ook hier heeft men een proef opgestart die hopelijk ook het volgend voorjaar een vervolg zal krijgen. De Vereniging Het Reewild volgt met belangstelling dit prijzenswaardige initiatief en houdt u van de ontwikkelingen in de toekomst op de hoogte. Het schouderklopje van de maand gaat echter wat ons betreft naar deze drie WBE's.

Uit de buitenlandse tijdschriften

Uit: USA Today april.30 1996

-H. Meyeringh-

Thijs Seroo, de voorzitter van de regio Oost-Brabant, verblijft regelmatig in de Verenigde Staten. Hij maakte mij attent op een artikel in bovengenoemd dagblad, dat in Amerika als toonaangevend kan worden beschouwd en waarin de redactie duidelijk stelling neemt ten opzichte van de Amerikanen die oppositie voeren tegen de jacht. Het dagblad constateert onder andere dat het door de jagers georganiseerde wildbeheer er toe heeft bijgedragen dat vier soorten wild, die 60 jaar gele-

Foto: Joke Hendriks

den bijna waren uitgestorven nu weer in ruim voldoende mate aanwezig zijn: In 1937 waren er 500.000 Witstaartherten - in 1996 is dit aantal gestegen naar

18 miljoen; Rocky Mountainslanden waren er 41 duizend, nu 800.000; Wilde kalkoenen waren er 100 duizend, nu ±4 miljoen

en in dezelfde periode ging het aantal Antilopes van 12 duizend naar 1 miljoen.

De redactie van US Today waarschuwt dan ook de 33 miljoen Amerikanen die straks hun stem zullen moeten uitbrengen, goed te bedenken dat men met ongekende problemen ten aanzien

van verkeersveiligheid, veiligheid op de vliegvelden en persoonlijk letsel te maken zal krijgen als men de jacht gaat beperken en dan is de schade aan de landbouwgewassen nog helemaal niet meegenomen. Onder de kop: Hunting benefits wildlife (Jagen komt het wildbeheer ten goede) constateert de redactie van

USA Today, dat stemmen voor een beperking van de jacht een wandaad tegen de Amerikaanse fauna zou betekenen.

Commentaar redactie: Laat Minister Van Aartsen eens een studiereis naar de VS maken

Nieuws van onze redactie en ledenservice

-J.E. van Herp-Bruynius-

Contributie

Deze maand wordt door de administratie de herinnering-acceptgiro's gedraaid voor de leden die over het contributie jaar 1995 en/of 1996 deze gelden nog niet hebben voldaan. Deze (extra) mailing kost de Vereniging niet alleen extra tijd maar ook extra geld. Het zou de administratie en de penningmeester zeer verheugen indien u de contributie zo spoedig mogelijk overmaakt via de u toegezonden acceptgirokaart.

Oproep!

Er bereiken ons regelmatig verzoeken van WBE's, Regio's, Jachtcombinaties e.d. om namen en telefoonnummers van personen die een ledenvergadering, een jaarvergadering of iets dergelijks kunnen opvullen met een film, een diavoorstelling of een praatje over een boeiend onderwerp, meestal over

Foto: Joke Hendriks

reëen. Wij van de redactie doen hierbij een oproep op onze leden die zich daarvoor beschikbaar stellen om naam, telefoonnummer en de titel(s) van het onderwerp door te geven aan onze ledenservice. Instanties die hiervan gebruik willen maken kunnen ons ook bellen en wij zullen u met de juiste persoon in contact brengen. Het telefoonnummer van onze ledenservice luidt: 033-4942032.

Aktiviteiten?

Indien uw Regio of WBE een activiteit gaat organiseren, kunt u de redactie van Capreolus hiervan op de hoogte stellen. Probeer dit zo spoedig mogelijk aan te leveren, de redactie vermeld uw activiteit dan overzichtelijk in de 'Aktiviteitenkalender'.

Mocht u er een artikel aan willen wijden dan kunt u dat ook aan de redactie sturen!